

UBND TỈNH HÒA BÌNH
SỞ Y TẾ

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hoà Bình, ngày 18 tháng 4 năm 2019

Số: 692 /SYT-TCCB

V/v thông tin về hiện tượng

“Búp bê Kuman Thong”

Kính gửi: Các đơn vị trực thuộc Sở Y tế

Thực hiện Công văn số 186/TGCP-TGK của Ban Tôn giáo Chính phủ về “hiện tượng Búp bê Kuman Thong”; Công văn số 770/SNV-TG ngày 01/4/2019 của Sở Nội vụ tỉnh Hòa Bình. Qua nghiên cứu và tìm hiểu về hiện tượng này, Sở Y tế thông tin đến các đơn vị trực thuộc về hiện tượng này như sau:

1. Thông tin khái quát về Búp bê Kuman Thong

Kuman Thong là một loại thần giám hộ huyền bí theo tín ngưỡng dân gian Thái Lan. Trong tiếng Thái, “Kuman” có nghĩa là “Cậu bé thanh tịnh” (hay Kumara là “Cô bé thanh tịnh”), “Thong” nghĩa là “vàng”; “Kuman Thong” nghĩa là “Cậu bé vàng” hay còn gọi là “Quý linh nhi”.

Theo các tu sỹ Phật giáo Thái Lan, ban đầu “Búp bê Kuman Thong” được tạo ra với mục đích là giúp đỡ những linh hồn hài nhi bị chết oan hoặc không có nơi nương tựa để siêu thoát. Các nhà sư cho rằng, khi đứa trẻ chết đi, thân xác phân huỷ nhưng linh hồn của chúng còn tồn tại và cần nơi trú ngụ, do vậy các nhà sư (hoặc thầy bùa) sẽ lấy một bộ phận trên xác hài nhi (tóc, móng tay, chân, xương,...) để tạo thành bùa, sau đó yểm vào vật cụ thể như búp bê. Con búp bê sẽ là nơi trú ngụ linh hồn của đứa trẻ bị chết, được đặt ở trong nhà và được chăm sóc như 1 đứa trẻ, được nghe kinh Phật để tạo nghiệp lành, xoá bỏ nghiệp dữ trong quá khứ, qua đó chúng sẽ được tái sinh vào nơi tốt hơn.

Búp bê Kuman Thong không được coi là một phần trong Phật giáo chính thống, nhưng nó phổ biến ở Thái Lan từ thời cổ đại. Cùng với sự tuyên truyền về khả năng siêu nhiên của búp bê, các pháp sư, đạo sỹ đã “biến tướng” và sử dụng nguyên một thai nhi mang sẩy khô rồi tạo ra “Búp bê Kuman Thong” nhằm làm tăng giá trị cũng như tính thần bí của loại búp bê này.

Theo các bản chép tay của người Thái từ hàng trăm năm trước, Kuman Thong được tạo ra bằng cách lấy bào thai khỏi xác của người mẹ, sau đó thầy phù thủy đưa đến nghĩa trang để tiến hành nghi lễ gọi hồn Kuman Thong. Kết thúc nghi lễ gọi hồn, bào thai được sấy trên lửa cho đến khi khô lại, được sơn một lớp Ya Lak (một loại sơn mài được sử dụng làm bùa hộ mệnh) và Takrut (hỗn hợp trộn với vàng lá). Cuối cùng là bọc bào thai vào trong vàng lá để hoàn thành một Kuman Thong. Ngoài ra còn có cách khác để làm Kuman Thong là bào thai được ngâm vào trong Nam Man Phrai (một loại dầu chiết xuất bằng cách đốt một ngọn nến gần cầm một đứa trẻ đã chết hoặc một người đã chết một cách bất thường), tuy nhiên cách làm này ít phổ biến hơn vì là hành vi bất hợp pháp.

Hiện nay, để làm một “Búp bê Kuman Thong”, người ta phải tìm những phụ nữ mang thai đã chết không quá 21 ngày để lấy bào thai và tiến hành các công đoạn

nói trên. Nhu cầu này dẫn đến một hệ lụy ở Thái Lan, nhiều bệnh viện liên tục bị đánh cắp thai nhi sinh non, mộ các bà mẹ đang mang thai cũng thường xuyên bị trộm,... Vì vậy, pháp luật Thái Lan nghiêm cấm việc chế tạo và sử dụng “Búp bê Kuman Thong”, song những đồn thổi không ngừng về quyền năng siêu phàm khiến cho nó vẫn là một thứ hàng phi pháp đắt giá, từ vài triệu đến vài trăm triệu đồng tùy vào chất liệu, hình dáng và “năng lực” của mỗi loại. Người thờ “Búp bê Kuman Thong” chủ yếu là giới kinh doanh, buôn bán với nhiều mục đích như: tăng ích (chiêu tài, cầu khách, buôn may bán đất); kính ái (tạo tình cảm); tức tai (bảo hộ thân chủ trong những trường hợp gặp nguy hiểm, mách bảo trước những chuyện nguy hiểm...); hàng phục (phá phách đối thủ); cầu triệu (gọi người đi xa),...

Tại Việt Nam, việc thờ cúng “Búp bê Kuman Thong” xuất hiện tại một số địa phương như: TP. Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Hòa Bình (có 1 trường hợp), Nghệ An,... chủ yếu là ở một bộ phận nhỏ doanh nhân, người buôn bán, thậm chí có cả những đối tượng là trộm cướp, lừa đảo,... Việc mua, bán “Búp bê Kuman Thong” không khó khăn khi có hàng chục hội, nhóm kín được lập ra trên mạng xã hội chuyên trao đổi, buôn bán và chăm sóc “Búp bê Kuman Thong”. Do lợi nhuận từ việc buôn bán “Búp bê Kuman Thong” không nhỏ, trong khi chất lượng không thể kiểm chứng nên các đối tượng xấu đã cố ý thổi phồng sự thật về “Búp bê Kuman Thong”, lừa gạt những người cả tin nhằm trục lợi cá nhân.

2. Hướng giải quyết đối với hiện tượng “Búp bê Kuman Thong”

Hiện tượng “Búp bê Kuman Thong” là một hình thức mê tín dị đoan, không phù hợp với văn hoá truyền thống của dân tộc Việt Nam và vi phạm những quy định của pháp luật Việt Nam; làm tổn hại đến kinh tế và nảy sinh tâm lý hoang mang, y lại, trông chờ vào vận may, bùa phép ở những người tin theo. Nếu việc sản xuất, mua bán, sử dụng hiện tượng này không được ngăn chặn kịp thời, để trở thành phổ biến sẽ ảnh hưởng tiêu cực đến niềm tin, đời sống sinh hoạt văn hóa, tinh thần của người dân và dẫn đến những nguy cơ xấu đối với xã hội như: gia tăng các hoạt động mua, bán thi thể thai nhi, các hình thức lừa đảo để trục lợi phi pháp, ảnh hưởng đến an ninh trật tự, an toàn xã hội.

Để xử lý hiện tượng này, căn cứ vào các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành liên quan, cụ thể như:

- Luật Hiến, lấy, ghép mô, bộ phận cơ thể người và lấy xác năm 2006 quy định các hành vi nghiêm cấm, trong đó có: *Lấy trộm mô, bộ phận cơ thể người; lấy trộm xác; Mua, bán mô, bộ phận cơ thể người; mua, bán xác; Lấy, ghép, sử dụng, lưu giữ mô, bộ phận cơ thể người vì mục đích thương mại* (Điều 11).

- Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 và Nghị định 158/2013/NĐ-CP ngày 12/11/2013 quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực văn hóa, thể thao, du lịch và quảng cáo, trong đó quy định về *xử phạt về hành vi yểm bùa, phù chú để trục lợi; hành vi phục hồi phong tục, tập quán gây ảnh hưởng đến sức khỏe, nhân cách con người và truyền thống văn hóa Việt Nam*.

- Luật Đầu tư năm 2014 quy định về ngành, nghề cấm đầu tư kinh doanh, gồm: mua, bán người, mô, bộ phận cơ thể người, trẻ em bào thai.

- Bộ Luật hình sự năm 2015 có Điều 154 quy định về “*tội mua bán, chiếm đoạt mô hoặc bộ phận cơ thể người*”; Điều 320 quy định về “*Tội hành nghề mê tín, dị đoan*”.

- Luật Tín ngưỡng, tôn giáo quy định các hành vi nghiêm cấm trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo, trong đó có: “Xâm hại đạo đức xã hội; xâm phạm thân thể, sức khỏe, tính mạng, tài sản; xúc phạm danh dự của người khác”, “Lợi dụng hoạt động tín ngưỡng, hoạt động tôn giáo để trục lợi” (Điều 5).

Sở Y tế đề nghị các đơn vị trực thuộc trong toàn ngành quan tâm thực hiện một số nhiệm vụ sau:

- Cần thống nhất nhận thức và đồng bộ trong công tác đấu tranh đối với hiện tượng này trên cơ sở nhận diện, xác định rõ đây là một hình thức mê tín dị đoan, không phù hợp với truyền thống văn hóa và pháp luật của Việt Nam.

- Phối hợp chặt chẽ trong công tác tuyên truyền, giáo dục để nhân dân thấy rõ bản chất mê tín, vi phạm pháp luật của hiện tượng này, không tham gia sản xuất, mua, bán, sử dụng “Búp bê Kuman Thong”.

- Tuyên truyền để các chức sắc, chức việc, tín đồ tôn giáo và Nhân dân có thực hành niềm tin tín ngưỡng, tôn giáo đúng đắn, không lệch chuẩn với các giá trị đạo đức xã hội tốt đẹp.

- Kiên quyết xử lý các đối tượng có hành vi cực đoan, vi phạm pháp luật trong việc tuyên truyền, hành nghề mê tín dị đoan, đặc biệt với tội phạm buôn bán thi thể người.

- Nắm chắc tình hình tại cơ quan, đơn vị, kịp thời phát hiện các tổ chức, cá nhân mua bán, sử dụng Búp bê Kuman Thong, căn cứ các quy định của pháp luật hiện hành để xử lý.

Sở Y tế thông tin để các cơ quan, đơn vị trực thuộc trong toàn ngành biết, phối hợp với các cơ quan chức năng giải quyết theo quy định của pháp luật./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Giám đốc, các Phó GD Sở Y tế;
- Các đơn vị trực thuộc;
- Lưu: VT, TCCB

GIÁM ĐỐC

Trần Quang Khánh